

Ramazan İyilik etme ve irtibatı koparmama Ayıdır

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun; Kurân-ı Kerim'de "لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ" ***“Yüzlerinizi doğudan yana ve batıdan yana çevirmeniz iyi olmak demek değildir; Lakin iyi olan, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, Kitap'a, peygamberlere inanan, O'nun sevgisiyle, yakınlarına, yetimlere, düşkünlere, yolculara, yoksullara ve köleler uğrunda mal veren, namaz kılan, zekat veren ve ahidleştiklerinde ahidlerine vefa gösterenler, zorda, darda ve savaş alanında sabredenlerdir. İşte onlar doğru olanlardır ve sakınanlar ancak onlardır.”*** buyurmuştur. Şehadet ederiz ki bir tek Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun ortağı da yoktur. Yine şehadet ederiz ki Muhammed Allah'ın kulu ve elçisidir. Salât ve selam Peygamberimiz Muhammed (s.a.v) üzerine, ailesi ve ashâb'ının üzerine olsun.

Mübarek Ramazan ayı, oruç, itaat ve rahmet ayıdır. Ayrıca gece namazına kalkma, irtibat, dostluk, İyilik ve takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşma ayıdır. Bu ay Müslümanlar için sabırda bir denemedir. Halbuki oruçlu açlığa ve susuzluğa katlanır ve nefsinin arzuları karşısına çıkmayı ve aşırı arzuları dizginlemeyi öğrenir. Ayrıca Kur'an'ı okumak, zikir, gece namazı kılmak, sadaka vermek, insanları birbirlerine barıştırmak ve ülke ile halk menfaatine iyi olan her şeyi yapmak gibi itaatler; Allaha yakınlaşmaya büyük bir vesile olur. Allah Teâlâ ***“Doğrusu Allah'ın rahmeti iyi davrananlara yakındır”*** buyurmuştur. Peygamber efendimiz ***“Şüphesiz bazı insanlar hayırlı işler için anahtar ve şer işlere karşı sürgü gibidirler. Diğer bir kısım insanlar ise (bilâkis) şer işler için anahtar ve hayırlı işlere karşı sürgü gibidirler. Ne mutlu o kimseye ki Allah Teâlâ hayırlı işlerin anahtarlarını onun ellerine vermiştir. Ve yazıklar olsun o kişilere ki Allah Teâlâ şer işlerin anahtarlarını onun ellerine vermiştir”*** buyurdu.

Mübarek Ramazan ayı, iyilik yapmak için bir rekabet meydanıdır ki kullar en sadık işler yaparak Allah'a yakınlaşmak isterler. İşte bu, Hz. Peygamber'in Ramazan'daki durumuydu. İbni Abbâs (r.anh) şöyle dedi: “Resûlullah insanların en cömert olanı idi. Onun en cömert olduğu ânlar da Ramazan'da Cebrâil'in (aleyhisselam), kendisi ile bulunduğu zamanlardı. Cebrâil, Ramazan'ın her gecesinde Hz. Peygamber ile buluşur, (karşılıklı) Kur'an okurlardı. Bundan dolayı Resûlullah Cebrâil ile buluştuğunda, esmek için engel tanımayan bereketli rüzgârdan daha cömert davranırdı.

Ramazan ayı iyilik yapmak için çok geniş bir alandır. Özellikle bu mübarek ayın ve dinimizin özelliklerinden biri olan yemek yedirmek gibi iyilikler. Abdullah bin Selâm'dan (r.anh); Şöyle demiştir: Peygamber efendimiz Medine'ye geldiği zaman halk O'nu karşılamaya koşarak gitti. Ben de bakayım diye halkın içinde gittim. Nihayet O'nun yüzünü görüp tanıyınca, yüzünün bir yalancı yüzü olmadığını bildim. Ondan işittiğim ilk buyruğu da şu oldu: *"Ey İnsanlar! Selamlamayı çoğaltıp yaygınlaştırın, (muhtaçlara) yemek yedin, akrabalarla iyi ilişki kurun ve halk uyurken geceleyin namaz kılın ki selâm ile (yâni selâmlanarak veya selâmetle) Cennet'e giresiniz"*. Peygamber efendimizin hadisinden anlaşılır ki Cennet'e selâmetle girmeye vesile olan hayırlı hasletlerden insanlar arasındaki ilişkiyle ilgili şu üç şeydir: muhtaçlara yemek yedirmek, Selamlamayı çoğaltıp yaygınlaştırmak ve Akrabalarla iyi ilişki kurmaktır. Bir haslet daha var ki sadece kul ile Allah arasındaki ilişkiyle ilgilidir. Bu da halk uyurken geceleyin namaz kılmaktır. Rivayet edildiğine göre Bir adam, Peygamber'e (sallallahu aleyhi ve sellem): İslâm'ın hangi hasletleri ve amelleri daha hayırlıdır? diye sordu. Peygamber: *"Yemek yedirmen ve tanıdığın ve tanımadığın herkese selâm vermendir"* buyurdu.

İnsan; basit iyilikleri ve davranışları ne küçümseyip ne de hakir görmelidir. Zira hiç kimse Allah'ın hangi işleri kabul edeceğini bilemez. Dolayısıyla Hiçbir iyilik küçük görülmemelidir. Bu bağlamda Peygamber *"Sakin maruftan hiçbir şeyi hakir görme, velev ki din kardeşini güler yüzle karşılaman olsun"* buyurdu. Yine bu hususta Resûlullah *"Her Müslümanın sadaka vermesi gerekir"* buyurdu. Kendisine: *"Ya bulamayan olursa?"* diye soruldu. *"Eliyle çalışır hem şahsı için harcar hem de sadaka verir "* cevabını verdi. *"Ya çalışacak gücü yoksa?"* diye soruldu *"Bu durumda, sıkışmış bir ihtiyaç sâhibine yardım eder"* dedi. *"Buna da gücü yetmezse?"* dendi. *"iyiliği veya hayrı emreder"* dedi. *"Bunu da yapmazsa?"* diye tekrar sorulunca: *"Kendini başkasına kötülük yapmaktan alıkoyar. Zira bu da bir sadakadır"* buyurdu.

İyilik; Allah rızası için yapılan ve insanlara faydalı olan her şeyi kapsayan bir anlamdır. Peygamber efendimiz *"iyilik güzel ahlaktır"* buyurmuştur. Ayrıca vefakarlık ve minnettarlık erdem insanların ahlaklanması gereken iki ahlaktır. Şair şöyle der:

Vefakârlık iyi olan herkeste bir şarttır. Nankörlük kötü insanlara bağlıdır. Vefakâr insan; dostlarına sahip çıkar. Nankör ise insaf bilmez.

Ve diğeri de şöyle der: vefakâr insanlar zengin olunca kötü gün dostunu unutmazlar.

İyiliğin en yüce biçimlerinden biri akrabalar, komşular ve tüm insanlar ile iyi ilişki kurmaktır. Zira tüm insanlar arasında uyum ve şefkat değerlerinin yayılmasını sağlayacak en büyük faktörlerden biridir. Şüphesiz ki, Ramazan ayında kavgacılara ve çatışmalara yer yoktur. Ayrıca akrabalık bağlarını gözetmek iyiliklerin başında gelir. Bu bağlamda Peygamber efendimiz Allah Teâla'nın şöyle buyurduğunu ifade eder: *“Ben Allah'ım, Ben Rahman'ım. (Ana) rahmini ben yarattım. Ona kendi (Rahman) adımdan verdim. Kim akrabalık bağlarını gözetirse ben de onu gözetirim. Kim de akraba ile bağını keserse bende onunla bağımı keserim”*. Bunları anlattıktan sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) *“İsterseniz (bunu doğrulayan) şu âyeti okuyunuz”* buyurdu: *“Ey münâfiklar! Siz iş başına geçecek olursanız, yeryüzünde fesat çıkarır, akrabalarla ilginizi kesersiniz, değil mi? İşte Allah'ın lânete uğrattığı, kulaklarını sağır, gözlerini kör ettiği kimseler bunlardır”*. Ebû Hüreyre (r.a.)'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: *“İnsanların amelleri pazartesi ve perşembe günleri Allah'a arz olunur. Bu yüzden ben amelimin oruçlu olarak Allah'a arz olunmasını severim”*.

Hız. Peygamber peygamberliğinin başlangıcında akrabalarla iyi ilişki kurmayı imanın esaslarından biri saymıştır. Amr bin Abese şöyle anlatıyor: *“Mekke'de iken peygamberliğinin ilk zamanında O'nun yanına vardım ve sen kimsin? dedim. O'da: “Peygamberim” dedi. Peygamber ne demektir? dedim. O'da: “Allah beni vazifeli olarak gönderdi” dedi. Ben hangi şey ile gönderdi? deyince: “Akrabayı görüp gözetmek, putları kırmak, Allah'ın birliğini kabul edip O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak üzere”* buyurdu. Diğer bir hadiste *“Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse akrabasını görüp gözetsin”* buyurmuştur. Akrabaları sorup gözetme konusunda Allah Teâlâ *“Kan akrabaları birbirlerine (varis olmaya) daha lâyıktırlar”* buyurmuştur.

İnsan kendi etrafındaki herkes ile irtibat kurmalıdır. Peygamberimiz *“Bir Müslümanın, din kardeşini üç gün üç geceden fazla terk edip küs durması helâl değildir: İki Müslüman karşılaşır biri bir tarafa öteki öbür tarafa döner. Halbuki o ikisinin en iyisi önce selâm verendir”* buyurdu. Bunun anlamı sadece yolda karşılaştıkları zaman selam vermekle başlamak değil, ama selam yani barış kelimesinin tüm anlamıyla gerçek barış yaymak, bu barış bir formalite değil, sadece dille ve gönülsüzce bir barış olmamalıdır. Barış; kendimizle arkadaşımızla, meslektaşımızla, her insanla, hayvanla, cansızla ve tüm evren ile olması gerekir. Allah Teâlâ *“Ey iman edenler! Hep birden barışa girin, şeytana ayak uydurmayın, o sizin apaçık düşmanınızdır”* buyurmuştur.

Bu sözlerden sonra kendim ve sizin için Yüce Allah'tan bağışlanmayı dilerim.

* * *

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. İnsanların Efendisi son

peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v) ehli ve ashabının hepsine salât ve selam olsun.

Aziz Müminler:

Allah'ın hikmetine göre, Ramazan ayının son on günü, hayırseverlerin yaptıkları iyi işlerini artırmak ve ihmalcilerin kaçırdıkları itaatleri telafi etmek için bir fırsat kılındı. Bu günler, Allah'ın, kullara verdiği rahmet esintileri ve ilahi hediyelerle doludur. Dolayısıyla her Müslümanın o rahmet esintilerine yönelerek nail olmaya çalışmalıdır. Bu hususta Peygamber Efendimiz: *"Muhakkak ki, Rabbinizin bazı zaman dilimlerinde rahmet esintileri vardır, rahmet rüzgârları eser. Siz o rahmet esintilerine yönelerek hayrı elde etmeye çalışın, hayra talip olun. Umulur ki, o rahmetten birinize bir esinti eser de bir daha bedbaht olmaz"* demiştir. Bu yüzden, Resûlullah, Ramazan'ın son on gününde daha fazla itaat ve ibadet ederdi.

Peygamber Efendimizi örnek alarak Ramazan'ın özellikle son on gününde gece namazına kalkmak dikkat etmemiz gereken şeylerdendir. Resûlullah, Ramazan'da diğer aylardan daha fazla (kulluk yapmaya) çalışırdı. Ramazan'ın son on gününde de Ramazan'ın öteki günlerinden daha fazla ibadet ederdi. Hz. Aişe'den şöyle rivayet edilmiştir: "Ramazan ayının son on günü girdiğinde Resûlullah geceleri ihyâ eder ve ev halkını uyandırır". Başka bir rivayette "ibadete soyunur ve eşleriyle ilişkiyi keserdi".

Allah Teâlâ Ramazan ayının son on gününü, en hayırlı ve bereketli gece olan Kadir gecesi ile ayrı tutmuştur. Mücâhid'den nakledildi ki; Resûlullah (s.a.v) İsrail oğullarından bir adamdan bahsederek bin yıl Allah yolunda silah kuşandı, demiş. Mücâhid der ki: Müslümanlar buna hayran oldular da Allah Azze ve Celle: ***"Doğrusu Biz, onu Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu bilir misin sen? Kadir gecesi; bin aydan daha hayırlıdır. Melekler ve Rûh, o gece Rablarının izniyle her iş için iner de iner. O, O gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir"*** ayetlerini inzal buyurdu. Yani o gecede Allah'a ihlasla ibadet etmek Allah yolunda bin ay savaşmaktan daha hayırlıdır.

Peygamber efendimiz, bize bu gecenin günahların bağışlanması sebebi olduğunu söyledi. Hadisi şerifte *"Faziletine inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Kadir gecesini değerlendiren kişinin geçmiş günahları bağışlanır"* buyurmuştur. Rivayet edildiğine göre Resûlullah şöyle buyurdu: *"Kadir gecesini Ramazan'ın son on günündeki tek gecelerde arayın!"*. Yine başka bir rivayete göre Resûlullah *"Siz Kadir gecesini Ramazan'ın son on günü içerisindeki tek rakamlı gecelerde arayınız"* buyurmuştur.

Bu mübarek günlerde yapması gereken iyi işlerin önemlisi olan fitır sadakasını vermektir. İbn Abbas'tan rivayet edildiğine göre Resûlullah - *sallallahu aleyhi ve sellem*- "Fitır sadakasını (fitreyi), oruçluyu ağızından çıkan her türlü gereksiz ve çirkin sözünden (günahından) arındırmak ve yoksullara gıda olması için farz kıldı. Kim fitır sadakasını bayram namazından önce verirse, o fitır sadakası olarak kabul olunan bir sadakadır. Kim de onu bayram namazından sonra verirse, o sadakalardan bir sadaka olur" demiştir.

Yine yapması gereken itaatlerden, ısrar ile dua etmektir, Zira Ramazan ayında dualar kabul olunmaya yakın olduğu gibi Ramazan'ın son on günündeki duaların kabul olunması daha yakındır. Âişe (radıyallahu anhâ) şöyle dedi: "Ey Allah'ın Resulü! Kadir gecesinin hangi gece olduğunu bilecek olursam, o gece nasıl dua edeyim? diye sordum. Resûlullah: "Allah'ım! Sen çok affedicisin, affetmeyi seversin. Beni affet! diye dua et" buyurdu.

O halde bu faziletli günler içinde Allah'ın merhametinden yoksun kalmamak için zikir, dua, Kur'ân okumak ve bizi Allah'a yaklaştıracak her şeyi yapmak için özen göstermek yoluyla bu mübarek günlerden faydalanmalıyız. Zira bu gecede mahrumiyet gerçek mahrumiyettir. Peygamberimiz "Ramazan ayında bin aydan hayırlı olan bir gece vardır ki ondan kim mahrum kalırsa hayrın tümünden mahrum olmuştur" buyurmuştur.

Allah'ım! Sen çok affedicisin, affetmeyi seversin. Bizi affet!

* * *